

האם ארה"ב תפרוש מנאט"ו?

written by פרופ' זכי שלום | 28.12.2025

חבר בית הנבחרים של ארצות הברית מהמפלגה הרפובליקנית בשם תומאס מאסי (Thomas Massie) הגיש לבית הנבחרים הצעת חוק הקרויה "חוק נאט"ו" (NATO Act) המנחה את הממשל לפרוש מברית נאט"ו על פי סעיף 13 לאמנת נאט"ו. הצעת חוק דומה הונחה על שולחן הסנאט על ידי הסנטור מייק לי. (Mike Lee)

מגישי החוק טוענים שהיעדים המקוריים של ברית נאט"ו שעוצבו בתקופת המלחמה הקרה אינם תואמים עוד את האינטרסים הלאומיים של ארצות הברית בימינו-אלה: א. ברית נאט"ו הוקמה כדי להתמודד מול ברית המועצות. אבל מעצמה זו אינה קיימת עוד. ב. ארצות הברית מתקצבת את ברית נאט"ו והיא לקחה על עצמה התחייבויות הרבה מעבר למה שתואם את האינטרסים הלאומיים שלה. ג. לחברות נאט"ו באירופה יש יכולת צבאית וכלכלית מספקת כדי להגן על עצמן.

קשה להניח שהחוק יאושר בקונגרס. שיקולים משפטיים ומדיניים רבי עוצמה יקשו על קבלת החוק: א. הברית של ארצות הברית עם מדינות נאט"ו מקורה בתחושת סולידריות היסטורית שעוצבה בדם רב במערכות שונות בהן השתתף נאט"ו בהובלת ארצות הברית. ב. רבים רואים ברוסיה, בצדק רב, את ממשיכת דרכה של ברית המועצות, ואפילו בעוצמה יותר גדולה. ג. הברית היא גורם מרתיע כנגד כל אויבי מדינות המערב שוחרות החופש והדמוקרטיה. היא תורמת רבות לייצוב המערכת הבינלאומית וארצות הברית בראשה.

יוזמת חקיקה זו, יש להדגיש, אינה באה בחלל ריק. מאז כניסתו של הנשיא טראמפ לבית הלבן הלכה וגברה המתחות בין ארצות הברית ומדינות מערב אירופה, רובן ככולן חברות בברית נאט"ו. לאחרונה השתמש הנשיא בביטויים פוגעניים במיוחד כלפי מדינות אירופה. בראיון לכתב העת "פוליטיקו", הוא כינה אותן "חלשות ומנוונות" ("weak" and "decaying"). אירופה, הוא טען, אובדת עצות (doesn't know what to do) בסוגיות העיקריות העומדות בפניה: בעיית ההגירה; סוגיות של סחר ומלחמת רוסיה-אוקראינה.

טראמפ לא הסתפק בכך. בהתבטאות חריגה המצטיירת כהתערבות בוטה בחיים הפוליטיים של אירופה, הבהיר טראמפ כי הוא יתמוך (would endorse) במנהיגים באירופה שדעותיהם קרובות לשלו, כמו למשל ויקטור אורבן (Viktor Orbán), מנהיג הונגריה. מנהיגי אירופה מתחו ביקורת על התבטאויות הנשיא כלפי אירופה. מנהיג גרמניה, הקנצלר פרידריך מרץ (Friedrich Merz) הצהיר שמדיניות הנשיא "אינה מקובלת" (unacceptable), וכי אירופה צריכה לשאוף להקטין את תלותה הביטחונית בארצות הברית.

הגם שהסיכויים שהחקיקה תוביל לפרישת ארצות הברית מנאט"ו קלושים מאוד, אל לנו להקל

ראש במשמעויות שלה. מהלך החקיקה מבטא הלך רוח הצובר עוצמה הולכת וגדלה בארצות הברית. על פיו הגיע הזמן שארצות הברית תתרכז באינטרסים הלאומיים שלה. מעתה היא תבחן את מערכת היחסים שלה עם מדינות על בסיס השאלה: עד כמה מדינות אלה תורמות לקידום האינטרסים הלאומיים שלה.

קולות רבים, גם בימין האמריקני, מבטאים חוסר נחת הולך וגובר ממערכת היחסים ההדוקה מדי, לטעמם, בין ארצות הברית לישראל. השדרן הפופולרי מאוד, איש הימין טאקר קרלסון (Tucker Carlson) משמש להם שופר רב עוצמה. מזה שנים הוא מהדהד את המוטיבים הבאים הנוגעים ליחסי ישראל-ארצות הברית: א. לישראל יש השפעה רבה, רבה מדי, על עיצוב מדיניות החוץ של ארצות הברית. ב. ישנה הגזמה רבה בהערכת ערכה האסטרטגי של ישראל כלפי ארצות הברית. בסופו של דבר ישראל היא מדינה קטנה ואינה כה חיונית עבור ארצות הברית. ג. הנוצרים האוונגליסטים שוגים בכל שהם יוצרים קשר בין האמונה הנוצרית והתמיכה במדינת ישראל. ד. תמיכתם של יהודי ארצות הברית בישראל עלולה, בנסיבות מסוימות להעמיד אותם בדילמה של נאמנות כפולה. ה. אזרח אמריקני ששירת בצה"ל, חייב לאבד את אזרחותו האמריקנית.

סיכומו של דבר, לרגל המפגש הקרוב, החמישי במספר השנה, בין הנשיא טראמפ ונתניהו, כדאי שנבהיר היטב לעצמנו: אל לנו להתבשם משיתוף הפעולה ההדוק הקיים כיום בין ישראל וארצות הברית במישור האסטרטגי. זרמים רבי עוצמה מאיימים להחליש באורח משמעותי שיתוף פעולה זה. ישראל צריכה לפעול בתחכום רב לסיכול מזימה זו.

פורסם באתר ערוץ 7, בתאריך 22 לדצמבר 2025.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.